

Diaconie van de Protestantse Gemeente in Sneek.

Beleidsplan 2020-2025

Voorwoord

Het Beleidsplan 2020-2025 is evenals dat van voorgaande jaren geen opsomming van taken van de diaconie.

Dit beleidsplan wil het college van diakenen en de afzonderlijke diakenen ondersteunen door richting te geven en kaders aan te reiken bij de uitvoering van toegewezen taak/taken.

Daarnaast geeft het aan welke aandachtsgebieden deze beleidsperiode bijzondere aandacht verdienen.

'Helpen waar geen helper is' is het credo van de diaconie. Dit wordt o.a. als volgt verwoord in de Kerkorde van de PKN:

De gemeente vervult haar diaconale roeping in de kerk en in de wereld door in dienst van barmhartigheid en gerechtigheid te delen wat haar aan gaven geschonken is, te helpen waar geen helper is en te getuigen van gerechtigheid van God waar onrecht geschiedt

1 Diaconie

Diaconie en Kerk

De diaconie is een aparte rechtspersoon, zoals ook vermeldt in de nieuwe kerkorde. Tijdens vergaderingen van de Algemene Kerkenraad is de diaconie aanwezig.

Ten aanzien van de relatie met de landelijke organisatie Kerk in Actie wordt geen wijziging van beleid gepland. Door middel van het Missionair en Diaconaal Aandeel neemt iedere gemeente zijn aandeel, verantwoordelijkheid en bijdrage in het missionaire en diaconale werk van Kerk in Actie. Deze verantwoordelijkheid zal de diaconie ook de komende jaren weer nemen.

Bestuur en Financiën.

Naast het diaconale werk zelf is er een belangrijke bestuurlijke component aanwezig. Die bestuurlijke taak wordt voornamelijk uitgevoerd door de colleges en de moderamina. De moderamina denken en zetten de bestuurlijke lijnen uit. Dit gebeurt in overleg met alle betrokkenen, daarbij gebruik makend van de signalen die zij krijgen uit de verschillende wijken en kerken.

Een belangrijk onderdeel van het bestuur is uiteraard de financiële verantwoordelijkheid die de diaconie heeft. Conform afspraken worden jaarlijks vooraf een begroting en een collecterooster opgemaakt en achteraf als verantwoording een financiële jaarrekening en een inhoudelijk jaarverslag. Ook de diaconie moet een goed rentmeester zijn. Dus zijn beleidsplannen, begrotingen, jaarverslagen en jaarrekeningen en collecteroosters en collecteverantwoordingen een wezenlijk onderdeel van het diaconale werk. Waar mogelijk worden deze gezamenlijk opgesteld. Hierbij blijft het uitgangspunt dat vermogensvorming geen doel op zich is voor de diaconieën gehandhaafd.

Wat is diaconaat?

Diaconaat is het handelen vanuit kerken en andere door het evangelie geïnspireerde groepen en bewegingen dat gericht is op het voorkomen, opheffen, verminderen, dan wel mee uithouden van met name sociaal-maatschappelijke nood van individuen en van groepen mensen en op het scheppen van rechtvaardige verhoudingen.

Kernbegrippen in het diaconaat

Het uitvoeren van het diaconale werk bestaat uit:

- Tonen van barmhartigheid aan mensen die geen helper hebben en samen met hen zoeken naar nieuw perspectief.
- Streven naar gerechtigheid door het opkomen voor de rechten van mensen en de inzet voor een rechtvaardige, vreedzame samenleving.
- Inzetten voor het behoud van een leefbare en duurzame aarde.
- De gelijkwaardigheid van hulpvrager en hulpgever voorop stellen in diaconale ontmoetingen. Beiden hebben elkaar iets te geven.

- Diaconaal handelen is geen uitvloeisel van geloven, maar is geloof in uitvoering. Het is ook de titel van het projectenboek van Kerk in Actie.
- Stimuleren van de sociale samenhang in een buurt, in een groep of in een ander samenlevingsverband.

De taken van een diaken

Voor al het werk dat in de protestantse gemeenten gebeurt, dus ook voor diaconaal werk, zijn regels opgesteld. Die regels staan in de kerkorde van de Protestantse Kerk. Deze kerkorde is niet zomaar opgesteld, daar zijn alle plaatselijke gemeenten, classes en synoden jarenlang mee bezig geweest. De kerkorde beschrijft o.a. wie in de kerk welke taak heeft: wat is het werk van de predikant, van de kerkenraad, van de diaconie. Diakenen zijn volgens Artikel V in het bijzonder geroepen tot:

- de dienst aan de Tafel van de Heer en het inzamelen en uitdelen van de liefdegaven
- de dienst van barmhartigheid en gerechtigheid in gemeente en wereld
- de toerusting van de gemeente tot het vervullen van haar diaconale roeping en
- de verzorging van de vermogensrechtelijke aangelegenheden van de gemeente van diaconale aard

Diaken en de gemeente

De kerntaak van een diaken is dat hij/zij gemeenteleden stimuleert om zich in te zetten voor diaconale nood dichtbij en veraf. In Artikel X, lid 2 van de Kerkorde staat dat de gemeente als geheel de opdracht heeft om in kerk en samenleving te delen, te helpen waar geen helper is en te getuigen van gerechtigheid van God waar onrecht geschiedt. De diaken heeft hierin een stimulerende en toerustende taak en schept de mogelijkheden voor gemeenteleden, schakelt hen in.

De rol van een diaken

De diaken is een bemiddelaar die maatschappelijke nood en onrechtvaardige situaties aan de orde stelt in de kerkelijke gemeente. Om geld, tijd, betrokkenheid, gebed en inzet te vragen van gemeenteleden. Diakenen kiezen voor een rol die bij hen past. Binnen de diaconie kan afgesproken worden wie welke rol en taak op zich neemt. De diaconie heeft deze taken en rollen nader uitgewerkt in het werkboek van de diaconie.

De diaken in de kerkenraad

De diaken maakt deel uit van de kerkenraad. De diaken vervult een van de drie ambten, naast het ambt van ouderling(kerkrentmeester) en predikant. De diaken stimuleert dat de leden van de gemeente betrokken zijn bij elkaar en bij de (wereldwijde) samenleving. De diakenen maken met elkaar diaconaal beleid. Diakenen vormen met elkaar het College van Diakenen.

De diaken in de classicale vergadering en Generale Synode

De diaken kan afgevaardigd worden naar de classis en naar de Generale Synode. De diaken heeft in de kerkenraad, classis en Generale Synode de verantwoordelijkheid voor het geheel en de taak om diaconale thema's in te brengen en diaconale belangen te behartigen.

Evenals in de vorige is ook in deze beleidsperiode de diaconie van de Protestantse Gemeente in Sneek vrijgesteld van afvaardiging naar de Generale Synode.

2 De diaconale aandachtsgebieden.

Voor een diaken is het soms moeilijk om te bedenken wat je voor die ander kan betekenen. We zijn vaak geneigd om te denken in producten, in geld, in daden doen. 'Er zijn' voor iemand, is ook een daad waarmee je veel kan doen. Overal komen diakenen in contact met mensen in de marge van de samenleving, mensen die voor veel mensen niet meer meetellen, mensen die langs de kant staan. Soms kan een interventie van een diaken helpen om iemand weer een plaats te geven in de maatschappij, een diaken kan iets regelen waardoor de ander weer verder kan. Er zijn echter situaties waarin er geen concrete acties mogelijk zijn. Dan is samen de situatie doorstaan al voldoende.

De diaconie kent een aantal aandachtsgebieden waarbij meerdere diakenen samenwerken om het werk uit te voeren. De vijf clusters zijn:

- A. Gemeentediaconaat
- B. Jongerendiaconaat
- C. Ouderendiaconaat
- D. Nationaal en werelddiaconaat
- E. Ondersteuning
- F. Multiculturele samenleving
- G. Communicatie

A. Gemeentediaconaat

Diakenen hebben hun wortels en werk in de gemeente. Deels bestaat dit werk uit kerkordelijk geregelde taken zoals het ambtshalve aanwezig zijn in de dienst, medewerking verlenen tijdens de dienst van Schrift en Tafel en het collecteren tijdens de dienst. Daarnaast is de diaken aanspreekpunt voor gemeenteleden, hebben zij een signalerende taak en kunnen zij predikanten op de hoogte houden van diaconale zaken.

De protestantse gemeente in Sneek kent geen wijkraden meer.

B. Jongerendiaconaat

Bij diaconaat door jongeren worden in de kerkelijke gemeente kinderen, tieners en jongeren gestimuleerd en begeleid bij het opzetten van diaconale activiteiten. Jongeren kunnen hierdoor ontdekken welke problemen zich afspelen in onze samenleving. Jongeren leren zich te verdiepen in de leefwereld van mensen in een kwetsbare situatie en ervaren waarom het belangrijk is betrokken te zijn bij hun naaste en op te komen voor hun rechten. Ze worden uitgedaagd hun steentje bij te dragen aan vermindering van wereldwijde problemen en zich persoonlijk in te zetten voor het behoud van een leefbare aarde.

Diaconaat voor jongeren richt zich op jongeren die zelf te maken hebben met problemen. Voorbeelden van diaconaat voor jongeren zijn:

- Aandacht vanuit de kerkelijke gemeente voor individuele jongeren, die leven in gezinnen waar sprake is van armoede.
- Bijeenkomsten vanuit het jeugdwerk over preventie bij pesten, verslaving en budgetbeheer.
- Activiteiten waardoor jongeren uit kwetsbare groepen kunnen deelnemen in kerk en samenleving.

C. Ouderendiaconaat

Naast de zorg voor gemeenteleden in het algemeen en jongeren heeft de diaconie extra aandacht voor de bejaarden. Voor de ouderen wordt o.a. jaarlijks rond het kerstfeest extra aandacht besteed aan de ouderen in de gemeente. De mogelijkheden tot deelname aan de zgn. diaconale vakantieweken en het gebruik van kerktelefoon/internet worden onder de aandacht gebracht van potentiële gebruikers.

Belangrijk is het bevorderen van het welzijn van en het dienstbaar zijn aan ouderen. Waar nodig wordt diaconale hulp en steun geboden aan diegenen die vanwege leeftijd of handicap beperkt zijn in hun eigen mogelijkheden.

Door steeds betere levensomstandigheden en een goede gezondheidszorg wordt de groep ouderen in onze samenleving de komende jaren groter. In de bijbel komen ouderen naar ons toe als mensen met levenswijsheid en levenservaring.

D. Nationaal- en werelddiaconaat

Via o.a. Kerk in Actie wordt aandacht besteed aan het werelddiaconaat. Kerk in Actie is solidair met mensen die lijden onder onrecht, armoede en geweld (ook natuurgeweld). Via Kerk in Actie worden zo lokale organisaties op het gebied van gezondheidszorg, armoedebestrijding, onderwijs en landbouw gesteund en bevorderen we de verbetering van de positie van vrouwen, het naleven van de rechten van de mens en initiatieven om bevolkingsgroepen met elkaar te verzoenen.

E. Beleid en kaders voor ondersteuning

Het inventariseren en onderzoeken van de mogelijkheden om kwetsbare mensen te helpen en het recht van de zwakkeren te versterken. Het bewust maken van de kerkelijke gemeente van de kloof tussen rijk en arm en activiteiten organiseren om deze kloof te overbruggen. Het vanuit praktijksituaties signaleren van "hiaten" in de sociale wetgeving en deze voorleggen aan de burgerlijke gemeente met het oogmerk om de wetgeving/hardheidclausule op dat punt aan te passen.

Dit hoofdstuk geeft kaders en richtlijnen als hulpmiddel om te bepalen welke persoon of organisatie in aanmerking komt voor (financiële) steun.

Een diaconie krijgt veel verschillende verzoeken om financiële steun. Ze zijn afkomstig van hulpbehoevende personen of organisaties, vanuit de kerk of daarbuiten, en om de meest uiteenlopende redenen. Niet altijd is het verstandig als de diaconie helpt.

Hulp aan Personen

Mensen vragen de diaconie om hulp omdat zij niet kunnen rondkomen of hun problemen niet zelfstandig kunnen oplossen. De diaconie kan dan helpen. Als regel geldt:

Als het kan, verwijst dan door. Help alleen als er geen andere helper is.

- Onderzoek eerst of anderen kunnen helpen. Misschien kan een professionele instantie helpen, zijn er voorzieningen waar men een beroep op kan doen of, in het geval van financiële nood, is er een gift of renteloze lening mogelijk.

- Als een diaconie geld geeft of uitleent, is dat incidenteel en nooit bedoeld als structurele aanvulling op iemands maandinkomen.

Hulp aan Organisaties

Diaconieën krijgen ook financiële hulpaanvragen van (lokale) instellingen of projecten.

Lokale aanvragen.

Iedere diaconie kan natuurlijk zelf kiezen welke lokale organisaties ze wil steunen. Het is verstandig om stil te staan bij de onderstaande vragen:

1. Is het een diaconaal project(*) gericht op “mensen zonder helper” of op “mensen wiens rechten worden geschonden”?
2. Zijn gemeenteleden betrokken bij de organisatie?
3. Komt het werk van de instelling ook ten goede aan mensen die niet verbonden zijn aan een kerk?
4. Past een gift aan deze instelling in de begroting en in het diaconaal beleid?

Als bovenstaande vragen met ja beantwoord kunnen worden, geef dan nog antwoord op de laatste vraag:

5. Moet de diaconie een (voorbeeld-)gift geven, of kan de gemeente opgeroepen worden om te geven (extra collecte)?

Als de vragen 1 t/m 4 niet met ja beantwoord kunnen worden, dan kan het college in haar vergadering alsnog besluiten tot een sympathie-bijdrage.

Regionale en provinciale aanvragen.

Het gebeurt dat regionale en provinciale organisaties de diaconie aanschrijven met verzoeken om steun. Deze aanvragen worden doorverwezen naar de Bijdragen Advies Commissie van de Protestantse Kerken in Friesland.

De penningmeester ontvangt ieder jaar in juni een Provinciaal Bijdragenadvies van deze commissie. Dit advies wordt door de penningmeester(s) verwerkt in het concept collecterooster. Dit concept collecterooster wordt in het najaar aan de vergadering voorgelegd ter goedkeuring. De vergadering stelt vervolgens het collecterooster voor het komende jaar vast.

Landelijke aanvragen (dus van buiten de regio/provincie).

Deze aanvragen worden altijd doorverwezen naar Kerk in Actie. Kerk in Actie geeft hen, namens de diaconieën, zo nodig een bijdrage. Kerk in actie rekent hierbij op de onvoorwaardelijke steun van de diaconieën.

F. Multiculturele samenleving

Het zwaartepunt ligt hier bij de bewustwording. Wanneer we weten dat God van ons allen houdt, wie of wat wij ook zijn, dan wordt het mogelijk niet méér van onze medemensen te verwachten dan ze ons kunnen schenken en hen onvoorwaardelijk lief te hebben. Zij hoeven dus niet te worden zoals wij, maar laten wij elkaar de ruimte om het onvervalste en oorspronkelijke beeld te ontdekken dat God van een ieder van ons gemaakt heeft. Hiervan moeten wij als gemeente van God doordrongen zijn.

Jezus nodigt ons uit om de vreemdeling op te nemen; 'Ik was een vreemdeling en jullie namen mij op.' Het is belangrijk dat dit werk door de gemeente gedragen wordt. Als gemeente moeten we met elkaar nadenken over de multiculturele samenleving en over onze rol daarin, als een opdracht van God.

G. Communicatie

Als diaken heb je wat te vertellen. Hoewel ook voor een diaken geldt dat de linkerhand niet hoeft te weten wat de rechter doet, is het ook goed om je werk in alle openheid te verrichten.

Het publiceren van een kort verslag van de vergaderingen van het college van diakenen is een uitnemend middel voor een diaconie zich te profileren en te presenteren. De gemeenteleden worden daardoor op de hoogte gebracht van wat er op een diaconievergadering wordt behandeld. Natuurlijk is niet alles geschikt voor publicatie, maar er zit een heleboel tussen 'alles' en 'niets'. Het is zinvol om van elke diaconievergadering een kort verslag op te nemen in het kerkblad. Dat kort verslag moet wel body hebben. Het moet verpakt worden in een boeiend verhaal.

Het geven van voorlichting en informatie is een belangrijk hulpmiddel voor diakenen om te bouwen aan de gemeenschap van de heiligen. Natuurlijk geven diakenen ook voorlichting en informatie via ambtelijke gesprekken, maar door een artikel worden meer gemeenteleden bereikt. De artikelen kunnen een afwisselende inhoud hebben. Te denken valt aan zaken die binnen de eigen gemeente een rol spelen. Je kunt de gemeente oproepen naar elkaar om te zien. Je kunt dat 'omzien naar elkaar' vertalen in concrete tips. Zo'n oproep moet regelmatig herhaald worden in andere woorden.

Informatie over giften aan instellingen publiceren. Te denken valt aan allerlei instellingen die jaarlijks door een gift uit de diaconale kas gesteund worden. Dat geld is door gemeenteleden gegeven: laten zij op de hoogte gesteld worden van wat er met 'hun' geld gebeurt. Geef ook informatie over die instellingen. Zodat duidelijk wordt op waaraan het diaconale geld wordt besteed.

Het middel van het geschreven woord via het plaatselijk kerkblad wordt nog veel te weinig benut. De betekenis en het effect ervan zijn groot.

3 Bijzondere aandachtsgebieden in deze beleidsperiode.

Jongeren

De jongeren van nu zijn de diakenen van straks. De benadering van deze doelgroep is mede daarom erg belangrijk. In dat kader is het wenselijk dat de diaconie (jeugddiakenen) hier de komende jaren gaat samenwerken met jeugdouderlingen en jongerenwerkers. Hierdoor kunnen pastoraat en diaconaat voor jongeren elkaar versterken. Maar ook tot vreugde en herkenning in de ontmoeting tussen jongeren uit verschillende bevolkingsgroepen en landen waarin rijkdom en armoede zeer verschillend zijn toebedeeld.

De activiteiten van het jongerendiaconaat worden nader toegelicht in het werkboek van de diaconie en de begroting van de jeugdraad.

Communicatie met gemeente

Het beleid ten aanzien van de communicatie met de gemeente kan nog steeds verbeterd worden. Te denken valt aan regelmatig informatie geven via het kerkblad, zondagsbrieven, collectemededelingen en/of een diaconale nieuwsbrief.

Werkplan diaconie

Als nadere uitwerking van het beleid wil de diaconie ook in deze beleidsperiode jaarlijks aandacht besteden aan een specifiek en actueel thema. Het thema wordt uitgewerkt in een werkplan, dat geldt voor de periode van één a twee jaar.